

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 506/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Jemenin tilanteesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitettanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkisen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 506/2018 vp:

Aikooko hallitus lisätä humanitaarista apua Jemenille ja olla täyttämässä UNFPAn Jemenin operaation ja muiden Jemenissä toimivien avustusjärjestöjen rahoitusvajetta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomi on myöntänyt humanitaarista apua Jemeniin kolme miljoonaa euroa vuonna 2018. Apu on toimitettu Punaisen ristin kansainvälisen komitean (ICRC), YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) ja Maailman ruokaohjelman (WFP) kautta. YK:n väestörahasolulle (UNFPA) Suomi myönsi vuonna 2018 kaksi miljoonaa euroa, jotka kohdistettiin Syyriaan.

Maakohtaisten varainmyöntöjen lisäksi Suomi tukee useita humanitaarisen avun järjestöjä korva-merkitsemättömällä yleisrahoituksella, jonka järjestöt saavat käyttää parhaaksi katsomallaan tavalla. Suomi myönsi yhteensä 18 miljoonaa euroa yleisrahoitusta ICRC:lle (3 milj. euroa), UNHCR:lle (7 milj. euroa) ja WFP:lle (8 milj. euroa). Kaikki järjestöt toimivat Jemenissä. Lisäksi Suomi tuki tänä vuonna YK:n keskitettyä hätäapurahastoa (Central Emergency Response Fund, CERF) seitsemällä miljoonalla eurolla (7 milj. euroa). CERF-rahasto on tukenut Jemenin humanitaarista kriisiä 50 miljoonalla eurolla.

Suomen myöntämä humanitaarinen apu jaetaan kahdesti vuodessa, alkuvuodesta (tammi-helmikuussa) vuoden ensimmäisessä varainjaossa sekä loppuvuodesta. Sen lisäksi voidaan akuutteihin kriiseihin myöntää apua järjestöjen niin sanottujen salama vetoomusten pohjalta.

Suomen apu perustuu avunpyyntöihin ja kohdennetaan maille, joiden humanitaarisesta tilanteesta on tehty luotettava tarvearviointi sekä YK:n koordinoima humanitaarisen avun järjestöjen yhteinen apuvetoisuus. Suomen humanitaarisen toiminnan periaatteet on määritelty Suomen humanitaarisen avun linjauksessa, humanitaarisen avun varainkäyttöä koskevassa ohjeistuksessa sekä EU:n humanitaarisen avun konsensuksessa. Naiset ja tytöt sekä haavoittuvien ryhmien, kuten vammaisten, oikeuksien huomioiminen ovat Suomen humanitaarisen politiikan prioriteetteja.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 506/2018 vp

Suurin osa vuoden 2018 varainmyönnoistä (67,06 milj. euroa) tehtiin alkuvuodesta. Loppuvuoden varainjaossa (5,45 milj. euroa) keskityttiin alirahoitettuihin humanitaarisiin kriiseihin Etelä-Sudanissa, Kongon demokraattisessa tasavallassa, Nigerian alueella ja Etiopiassa.

Vaikka Jemenin tilanne on maailman pahin humanitaarinen kriisi, se ei ole alirahoitetuin. YK:n humanitaarisen avun koordinoitumisto OCHAN tietojen mukaan lokakuussa 2018 Jemenin humanitaarisista tarpeista 70,7 prosenttia oli rahoitettu. Samaan aikaan rahoitusaste oli esimerkiksi Syyriassa 52,8 %, Etelä-Sudanissa 56 % ja Kongon demokraattisessa tasavallassa 40,4 %.

Vaikka lisärahoitukselle on Jemenissä edelleen tarvetta, rahoitustakin merkittävämpi ongelma on tällä hetkellä avun perillepääsy. Tulitaistelut jatkuvat, teitä on suljettu, ja erilaisten perushyödykkeiden, kuten ruoan ja polttoaineen, tuontia rajoitetaan. Kolme vuotta jatkunut sota on aiheuttanut maahan myös taluskriisin. Jemeniin tarvitaan poliittinen ratkaisu, joka mahdollistaa samalla paremmin myös humanitaaristen toimijoiden työskentelyn.

Seuraavat Suomen humanitaarisen avun varainmyönnot valmistellaan vuoden 2019 alussa ensimmäisen varainjaon yhteydessä. Osa humanitaarisesta avusta kohdistetaan jatkossakin Jemeniin, koska tarpeet maassa säilyvät merkittävänä: OCHAN arvion mukaan 22,2 miljoonaa jemeniläistä tarvitsee apua vuonna 2019.

Helsingissä 14.12.2018

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Anne-Mari Virolainen